

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 14P/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819203211
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Fedor
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2019:3819203211.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom Mgr. Štefanom Fedorom v právnej veci starostlivosti o maloleté deti G.: D., nar. XX.X.XXXX, V., nar. XX.X.XXXX, M., nar. XX.XX.XXXX, H., nar. XX.XX.XXXX a M., nar. XX.X.XXXX, všetky bytom ako matka, všetky zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, deti rodičov matky: H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., O. XXX/X, a otca: M. G., nar. X.XX.XXXX, bytom R. nad C., M. X/XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. S účinnosťou od 26.7.2019 zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom: D. G., narodenému XX.X.XXXX zo sumy 75,- EUR mesačne na sumu 85,- EUR mesačne, V. G., narodenému XX.X.XXXX zo sumy 65,- EUR mesačne na sumu 75,- EUR mesačne, M. G., narodenému XX.XX.XXXX zo sumy 55,- EUR mesačne na sumu 65,- EUR mesačne, H. G. narodenej XX.XX.XXXX zo sumy 55,- EUR mesačne na sumu 65,- EUR mesačne a M. G., narodenému 20.2.2015 zo sumy 65,- EUR mesačne na sumu 75,- EUR mesačne, zvýšené výživné je otec povinný poukazovať matke mesačne vopred, najneskôr do 27. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca.

II. Zameškané výživné za obdobie od 26.7.2019 do 19.11.2019 vo výške 38,- EUR na každé z detí, teda spolu vo výške 190,- EUR je otec povinný zaplatiť matke do 4 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 16P/41/2018-50 zo dňa 29.10.2018 vo výroku o výživnom.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 26.7.2019 sa matka maloletých detí G.: D., narodeného XX.X.XXXX, V., narodeného XX.X.XXXX, M., narodeného XX.XX.XXXX, H., narodenej XX.XX.XXXX a M., narodeného XX.X.XXXX, domáhala, aby súd zvýšil výživné, ktoré je povinný na maloleté deti platiť ich otec a to o celkovú sumu 150,-EUR. Ako dôvody uviedla, že keď bolo výživné určené naposledy, otec maloletých prisľúbil, že jej bude pomáhať. A to či už finančne, ak budú deti niečo potrebovať, alebo s ich výchovou. Na súde prisľúbil, že si bude deti brať k sebe domov každý mesiac na víkendy. Odvtedy sa však neukázal a deti nevidel už tri roky. Do výchovy detí sa otec vôbec nezapája. Matka mu aj telefonovala, aby si zobral deti na prázdniny ale mal len plno výhovoriek. Matka sa o deti stará sama už štyri a pol roka. Výživné v celkovej sume 315,-EUR je na päť detí málo. Matka poberá rodičovský príspevok a prídavok na deti. Nedarí sa jej zamestnať sa. Keď zamestnávateľia počujú, že má ako samoživiteľka päť detí, nemajú pre ňu prácu. Matka je zadlžená. Deťom nemôže nič kúpiť. Situáciu už nezvláda.

2. Otec maloletých sa k návrhu matky písomne nevyjadril.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletých detí a listinnými dôkazmi.

4. Matka maloletých na pojednávaní uviedla, že si prácu zháňa, avšak nedarí sa jej to. Keďže má päť detí, nikto jej prácu nechce dať. Každý mesiac musí hradiť náklady na bývanie, na stravu, paušály a podobne. Na zimu kupuje drevo za 108,-EUR. Všetky deti sú už školopovinné. Najmladší Jakub už chodí do materskej školy. Tri deti sú na prvom stupni základnej školy. Tam majú na deti špeciálne požiadavky, napr. každý mesiac musí matka kupovať trojhranné pastelky za 5,-EUR. Tým, že sú deti už školopovinné viac jedia, rovnako musí matka kupovať oblečenie, aj topánky, a všetko päťkrát. Matka obišla v Partizánskom všetky firmy. Na prvú zmenu ju nevezmú, keďže má päť detí. V druhej zmene zase pracovať nemôže, keďže sú deti ešte malé. Otec detí jej nijako nepomáha, deti si k sebe neberie. Keď sa ho naposledy pýtala, či si deti vezme k sebe, povedal, že si buď vezme k sebe deti, alebo zaplatí výživné. Nedá sa s ním rozprávať. Vždy keď bol súd, otec sľúbil, že si deti bude k sebe brať, deti však nevidel vyše troch rokov. Určené výživné platí, naposledy riadne nezaplatil v auguste. Platí len pravidelné výživné, ktoré mu určil súd v predchádzajúcom konaní. Výživné, ktoré mal určené ako zameškané zatiaľ nezaplatil. Výdavky na deti sú veľmi vysoké, súvisia najmä so školou. Ak napr. idú na výlet, ide celý prvý stupeň. To znamená, že matka musí zabezpečiť všetko pre tri deti. Dcéra napr. chce ísť na všetky aktivity kde chodia ostatné deti. Matka nevie vyčísliť ako stúpili náklady na maloletých od posledného určenia výživného, avšak napr. najstaršiemu synovi už musí kupovať obuv a oblečenie v mužskom oddelení. Náklady sú aj o 100,-EUR vyššie. Náklady sú najmä preto, že matka kupuje pomôcky do školy, tie sú veľmi drahé. Nie je pravdou, že otec chodí za deťmi. To, že bol za deťmi a že ho za nimi nepustila, to bolo pred štyrmi rokmi, odvtedy sa neukázal. Komunikácia z jeho strany je len krik a hádky. Matka by mu deti rada dala aspoň na chvíľu, aby si oddýchla, on však stále rieši iba peniaze.

5. Otec na pojednávaní uviedol, že s návrhom matky nesúhlasí. Býva v byte so svojimi rodičmi. Každý mesiac im platí za bývanie 180,- EUR. Býva aj s priateľkou, s ňou má dieťa, ktoré má tri roky. Predtým bol zamestnaný na zmluvu, ale exekútor mu všetky zarobené peniaze zobral, dva mesiace nemal ani čo jesť. Preto odtiaľ odišiel a robí na dohodu. Teraz mu to ledva vychádza na 310,-EUR výživného. Popri tejto práci robí ešte fušky a brigády. Mesačný príjem má okolo 500-600 EUR. Zaplatí výživné a bývanie a ledva mu zostane na stravu. Býva v jednom byte s rodičmi, ten byt je v penzióne. Ak by si napr. zobral deti k sebe, musí za ne zaplatiť 20,-EUR. Preto aj matke písal, že buď si k sebe zoberie deti alebo zaplatí výživné. Vyučený je ako obrábač kovov. Má dlhy, sú to rôzne pôžičky z minulosti, ktoré neplatil, lebo platil výživné. Celkový dlh je asi 20.000 EUR Rieši si osobný bankrot, potrebuje k tomu už len jeden papier z Novák. Je na neho exekúcia. Keď napr. zarobil 600,-EUR, ostalo mu len 200 EUR. Ostatné mu exekútor strhol. Byt, v ktorom býva s rodičmi a priateľkou je dvojizbový, on s priateľkou majú k dispozícii jednu izbu. Otec tvrdil, že bol viackrát pri bráne, chcel sa s deťmi stretnúť, matka ho však nepustila. Napr. s jeho rodičmi kúpili vianočné darčeky a priniesli ich deťom. Matka si ich však nezobrala. Odkedy bolo naposledy určené výživné, musel odísť z práce. Matka urobila dlhy na dome, v ktorom bývali a odišla bývať k svojej matke aj s deťmi. Dom zobrala banka a aj tak ostal dlh 7.000,-EUR. V poslednej dobe nemá vôbec čas aby sa zaujímal o deti, musí pracovať aby zarobil. Naposledy sa o ne zaujímal asi pred rokom. Priateľka otca momentálne nepracuje, skončila materskú a je opäť tehotná. Prácu mimo svojho bydliska si otec nehladá, lebo ak by zarobil aj 1500,-EUR, všetko mu stiahnu.

6. Súd ďalej na pojednávaní vykonal dokazovanie nasledovnými listinami: spis Okresného súdu Prievidza sp. zn. 16P/41/2018, spis Okresného súdu Prievidza 16P/42/2015, vysvedčenia maloletých detí, rodné listy maloletých detí, výsledky lustrácie v Sociálnej poisťovni, potvrdenie ÚPSVaR Prievidza, potvrdenie zamestnávateľa otca, oznámenie úradu práce Banská Štiavnica, správa zo šetrenia pomerov maloletých detí, dohoda o pracovnej činnosti predložená otcom.

7. Kolízna opatrovníčka uviedla, že matka poskytuje dennodennú starostlivosť svojim deťom. Výdavky na deti sú vysoké najmä čo sa týka školy a oblečenia. Od otca by sa žiadal zodpovednejší prístup, pretože nové deti prichádzajú na svet, ale je potrebné postarať sa aj o staršie deti. Výživné na deti je nízke. Od otca sa očakáva zodpovednejší prístup, možno by mal pouvažovať nad tým, aby si našiel prácu mimo bydliska. Aj matka by si mala nájsť prácu. Matka uviedla, že náklady na deti vzrástli o 100 EUR, preto kolízna opatrovníčka navrhla aby bolo výživné zvýšené o 20,-EUR pre každé dieťa. Výživné mu prednosť pred ostatnými pôžičkami a inými výdavkami.

8. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17. Z citovaných ustanovení Zákona o rodine okrem iného vyplýva, že zmeniť rozhodnutie o výživnom možno vtedy, ak sa zmenia pomery. Súdna prax považuje za zmenu pomerov na strane oprávneného dieťaťa výraznú zmenu vo výške jeho nákladov na základné životné potreby (bývanie, strava, ošatenie), ale aj zmenu vo výške nákladov na uspokojovanie sociálnych potrieb dieťaťa - vzdelávanie, kultúrne a športové aktivity, závislé od veku dieťaťa, ale aj náklady na zdravotný stav dieťaťa. Zmena pomerov môže nastať aj na strane rodičov maloletého dieťaťa. Môže to byť vznik, alebo zánik ďalšej vyživovacej povinnosti, zmena v ich majetkových a príjmových pomeroch, prípadne zmena v ich nevyhnutných výdavkoch a podobne. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatnú zmenu zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné. Za opodstatnenú zmenu pomerov sa považuje zmena v dôsledku plynutia času, ktorá v zmysle súdnej praxe v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti, pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky.

18. Od poslednej úpravy výživného uplynulo necelých 13 mesiacov. Pokiaľ súd porovná príjmy a výdavky rodičov a výdavky na potreby maloletých, podstatné zmeny nenastali. Matka síce na pojednávaní tvrdila, že náklady na maloletých jej za rok stúpili o 100,-EUR, avšak túto zmenu ničím nepreukázala. Maloleté deti medzičasom postúpili o jeden rok školskej dochádzky. Maloletá Tatiana síce postúpila z materskej školy do prvého ročníka základnej školy, avšak suma výživného, ktorá na ňu bola určená naposledy, je v rovnakej výške ako na jej staršieho brata Jozefa, ktorý už prvý stupeň základnej školy navštevoval.

19. Pomery otca sa od poslednej úpravy rovnako nezmenili. Pokiaľ súd porovná výpoveď otca maloletých v predchádzajúcom súdnom konaní s výpoveďou v aktuálnom súdnom konaní, je takmer totožná. Otec detí dosahuje príjem 300-600,-EUR. Pracuje brigádnicky. Už v predchádzajúcom konaní sľúbil, že si svoju zadlženosť bude riešiť osobným bankrotom, avšak nič sa nezmenilo, rovnako to sľúbil aj teraz. Otec aj pred trinástimi mesiacmi býval na rovnakej adrese s priateľkou a už s ňou mal dieťa.

20. Podľa názoru súdu, pokiaľ ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine hovorí o zmene pomerov, ktoré odôvodňujú zmenu výšky výživného, nemá na mysli len zmenu pomerov na strane príjmov povinného rodiča, či zmenu na strane výdavkov oprávneného dieťaťa. Zmenu pomerov je potrebné vykladať širšie, a to ako akúkoľvek zmenu, ktorá nastane na strane povinného rodiča alebo oprávneného dieťaťa v období, ktoré nasledovalo po predchádzajúcej úprave vyživovacej povinnosti a má podstatný vplyv na výšku výživného.

21. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 16P/41/2018 vyplýva, že výživné na maloleté deti bolo určené dohodou rodičov v konaní o rozvod ich manželstva. Otec si pri uzatváraní dohody musel byť vedomý, že má dostatočný príjem na to, aby mohol platiť výživné v dohodnutej výške. V procese uzatvárania tejto dohody na pojednávaní sa otec maloletých zároveň zaviazal, že v budúcnosti prispeje matke aj na mimoriadne výdavky maloletých nad rámec výživného. Zároveň uviedol, že sa chce s deťmi stretávať aspoň raz mesačne. Súd nepochybuje o tom, že matka maloletých súhlasila s výškou výživného aj preto, že rátať s tým, že otec svojej sľuby dodrží a bude sa podieľať na mimoriadnych výdavkoch aj na osobnej starostlivosti o maloletých, resp. že sa bude s deťmi pravidelne stretávať. Po trinástich mesiacoch sa však ukázalo, že otec svoj sľub nedodržel, o deti sa vôbec nezaujíma, nestretáva sa s nimi, nad rámec výživného neprispieva, neuhradil ani zameškané výživné a má problémy aj s platením bežného výživného. Zmenu pomerov teda súd vzhľadom na nezodpovednom správaní sa otca, ktoré nasledovalo po poslednej úprave výživného.

22. Pokiaľ sa jeden z rodičov vôbec nepodieľa na výchove a starostlivosti o maloleté dieťa a táto výchova tak zostáva v celom rozsahu na pleciach druhého rodiča, je namieste túto situáciu kompenzovať zvýšením vyživovacej povinnosti, ktorá zaťažuje toho rodiča, ktorý svoje povinnosti zanedbáva. Súd preto v danej situácii považoval zvýšenie výživného za dôvodné. Vzhľadom na aktuálne pomery otca a aj na jeho ďalšiu existujúcu vyživovaciu povinnosť, ktorú má k dcére pochádzajúcej z jeho druhého vzťahu, bolo podľa názoru súdu primerané zvýšiť výživné v sume po 10,-EUR ma každé z detí.

23. Zameškané výživné za obdobie od podania návrhu dňa 26.7.2019 do vyhlásenia rozsudku dňa 19.11.2019 je v sume 38,-EUR na každé z detí, teda spolu je výška zameškaného výživného 190,-EUR. Ide o zvýšené výživné za 6 dní mesiaca júl 2019 (2,- EUR), zvýšené výživné za mesiace august až október 2019 (30,- EUR) a zvýšené výživné za 6 dní mesiaca november 2019 (6,- EUR).

24. Súd uložil otcovi, aby zameškané výživné zaplatil matke do štyroch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku.

25. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Súd vzhľadom na citované ustanovenie, keďže neboli splnené podmienky na náhradu trov konania, nepriznal nárok na ich náhradu ani jednému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Odvolanie sa podáva na Okresnom súde Prievidza v troch vyhotoveniach. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.

Podľa § 393 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých

dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, možno podať v prípade rozhodnutia o starostlivosti o maloleté deti návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku, a v prípade neplnenia vyživovacej povinnosti, návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.